

METTE LAURITZEN
ADVOKAT (H)

NYGADE 4 · 1164 KØBENHAVN K · WWW.NYGADE4.DK · TLF 33 13 18 11 · FAX 33 15 25 23

STEEN L. FREDERIKSEN
ADVOKAT (H)

Socialpædagogernes Landsforbund
Att. Cathrine de Voss og
Poul Erik Thomsen
Brolæggerstræde 9
1211 København K

29. juni 2016

J. nr. 7219
Sekretær Bettina Clasen
Dir. tlf. 33 76 62 13

E-mail: sl@sl.dk , [REDACTED]
[REDACTED]

I kontorfællesskab med:
· ASGER BAGGE-JØRGENSEN
· BERGSØE & REUMERT
· BIRGITTE SKJØDT
· HENRIK PERREGAARD
· LENE SEJERSEN

NOTAT

Vedr.: Syddjurs Kommunes anmodning til plejefamilier om oplysninger vedrørende plejeforhold, aflønning mv.

SL har bedt mig vurdere, hvorvidt Syddjurs Kommunes anmodning til plejefamilier, som har børn anbragt fra kommunen, om fremsendelse af diverse oplysninger vedrørende familiens øvrige plejeforhold mv. er berettiget.

Til brug for min bedømmelse af sagen har jeg modtaget et eksempel på et brev af 20. juni 2016 til en plejefamilie samt mailkorrespondance mellem forbundet og familiechef [REDACTED] Syddjurs Kommune, om hjemmelen for anmodningen.

1. Anmodningen:

Det fremgår af de fremsendte eksempler følgende om de anmodninger, som Syddjurs Kommune har fremsendt til de plejefamilier, hvor kommunen har anbragt børn:

For det første er det ved brev af 20. juni 2016 til en plejefamilie [REDACTED] meddelt, at kommunen ..."i øjeblikket (er) i gang med en gennemgang af alle kontrakter vedr. børn/unge, der er anbragt i familieple-

je. Som et led i denne proces - og som en del af det personrettede tilsyn - er det besluttet at indhente statusudtalelser på alle børn/unge."

Der anmodes herefter om udarbejdelse af en statusudtalelse med udgangspunkt i ICS-skabelon. Jeg forstår det således, at den pågældende statusudtalelse vedrører det eller de børn, som er anbragt af Syddjurs Kommune. Det er således også min opfattelse, at anmodning om udarbejdelse af en sådan udtalelse udgør et naturligt og fuldt ud sagligt skridt i det personrettede tilsyn, som kommunen skal varetage i relation til de børn/unge, kommunen har anbragt.

Samtidig har kommunen ligeledes til samme plejefamilie - og efter det oplyste til samtlige familier, kommunen har anbragt børn hos - ved særskilt skrivelse fremsendt følgende anmodning:

"Oplysning vedr. plejeforhold":

"Syddjurs Kommune er pt. i gang med en generel gennemgang af alle familieplejekontrakter - herunder ajourføring af oplysninger vedr. jeres beskæftigelsesforhold udover plejeforhold samt oplysninger om øvrige plejeforhold.

Vi skal derfor anmode jer om at oplyse, i hvilken grad I er beskæftiget udenfor hjemmet, angivet med stillingsbetegnelse og antal timer pr. uge. Oplysningerne bedes givet for såvel kontraktindehaver som ægtefælle/samlever.

Såfremt I har børn anbragt fra andre kommuner bedes I oplyse følgende: Barnets fulde navn, fødselsdato, anbringende kommune, anbringelsesdato samt hvor mange vederlag disse opgaver aflønnes med."

Det er især lovligheden/berettigelsen af at indhente de med fed fremhævede oplysninger, som forbundet er interesseret i.

På forespørgsel om hjemmelen til den omhandlede anmodning er i mail af 22. juni fra familiechef [redacted] bl.a. anført:

"Ifølge KL's vejledning skal graden af plejefamiliens øvrige beskæftigelsesforhold inddrages, når opgaven udløser 5 vederlag, eller derover i forhold til hvilket omfang plejefamilien kan være beskæftiget udenfor hjemmet.

Oplysninger om arbejdsforhold og øvrige plejeforhold skal således fremgå af kontrakterne. Det fremgår ikke af de nuværende kontrakter, eller oplysninger i nuværende kontrakter er forældede. Vi har desværre ikke fået fulgt op på kontrakterne systematisk, siden vi afgav 3 medarbejdere til Socialtilsynet. Det beklager vi selvfølgelig. Der er således ikke tale om et nyt tiltag, men snarere om en opstramning af vores praksis.

Oplysningerne er ligeledes relevante i forhold til matchning af nye plejebørn til eksisterende plejefamilier. Det være sig andre plejebørn, biologiske børn og beskæftigelse udenfor hjemmet. Det er en del af sagsoplysningen i forhold til matchningen og barnets behov og plejefamiliens kapacitet.

Der kan således være et "loft" over hvor mange vederlag en plejefamilie samlet kan oppebære, i det antal vederlag gerne skal være foreneligt med svarhedsgraden og belastningen hos den enkelte plejefamilie, så derfor er det også relevant at spørge om belastningsgraden hos børn de har fra andre kommuner - således også målt i forhold til antal vederlag. I kontrakten skal de således anføres, hvor meget disse andre anbringelser udløser pr måned."

2. Opgavefordeling på anbringelsesområdet:

Spørgsmålet om i hvilket omfang, Syddjurs Kommune er berettiget til at indhente de omhandlede oplysninger, beror - da oplysningerne søges indhentet fra de enkelte plejefamilier - på persondatalovens regler - i øvrigt sammenholdt med de almindelige forvaltningsretlige principper om saglig forvaltning: Det må således i almindelighed antages, at en myndighed alene har ret til at indhente oplysninger, herunder selvfølgelig særlig oplysninger af mere personfølsom karakter, i det omfang oplysningerne er saglige og nødvendige for den pågældende myndigheds udførelse af de opgaver, der påhviler myndigheden. Sidstnævnte princip har blandt andet fundet udtryk i forvaltningslovens § 32, hvorefter den, der er an-

sat i den offentlige forvaltning ikke i den forbindelse må skaffe sig adgang til fortrolige oplysninger, som ikke er af betydning for udførelsen af den pågældendes opgaver. Helt tilsvarende begrænsning gælder på myndighedsniveau.

Særligt i lyset af det af familiechefen oplyste om, at der er tale om opfølgning på en tidligere anvendt praksis, er der grund til kort at se på opgavefordelingen på anbringelsesområdet efter indførelsen af Socialtilsynene pr. 1. januar 2014, der væsentligt har ændret den hidtidige fordeling, og som følge heraf også forudsætningsvist kan have ændret den hidtidigt gældende adgang til at indhente oplysninger m.v.

Som det fremgår af servicelovens § 66a, skal plejefamilier og kommunale plejefamilier for børn og unge, jf. § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, være godkendt enten som generelt egnet af den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for Socialtilsynet for det geografiske område, hvor plejefamilien bor, jf. §§ 2 og 5 i lov om socialtilsyn, eller som konkret egnet i forhold til et eller flere nærmere angivne børn eller unge af den anbringende kommune.

Mens der kan gælde andre særlige forhold for familier, som er godkendt som konkret egnede i henhold til servicelovens § 66a, stk. 1, nr. 2, kan samspillet mellem myndighederne med hensyn til de almindelige plejefamiliers godkendelse af Socialtilsynet efter stk. 1, nr. 1, kort beskrives således:

- Det er Socialtilsynet, der foretager godkendelse af plejefamilien. I forbindelse med godkendelsen anses det som en helt saglig og integreret del af grundlaget herfor, at Socialtilsynet (den kommune, som pt. varetager Socialtilsynet) indhenter oplysning om plejeforældrenes beskæftigelse, herunder ved angivelse af arbejdsgiver, typen af arbejde, arbejdstid pr. uge mv. alt med henblik på at vurdere familiens ressourcer som plejefamilie og som grundlag for godkendelsens nærmere omfang (antal børn/unge og/eller belastningsgrad).

- I forbindelse med visitation af nye børn til en plejefamilie, er det den anbringende kommune, der som udgangspunkt træffer beslutning om matchning af barnet - altså den grundlæggende bedømmelse af, hvorvidt plejefamilien har de fornødne ressourcer til at påtage sig plejen af det konkrete barn. Kommunen har i den forbindelse selvfølgelig pligt til at påse, at anbringelsen ligger indenfor rammerne af Socialtilsynets generelle godkendelse af familien.
- Under anbringelsen varetager den anbringende kommune det såkaldte personrettede tilsyn - altså tilsynet med, at anbringelsesforløbet af det enkelte barn finder sted i overensstemmelse med anbringelsesbeslutningen, herunder den udarbejdede handleplan, ligesom den anbringende kommune løbende kan tage stilling til både tilretning af rammerne for anbringelsen, relevante bevillinger i relation til anbringelsen mv.
- Efter servicelovens § 66a, stk. 4, er det den til en hver tid værende handlekommune, også hvor denne skifter til en anden end den anbringende kommune, som har pligt til dels at yde barnet eller den unge hjælp efter reglerne i servicelovens kap. 11 og 12 og dels at tilbyde den fornødne efteruddannelse og den fornødne supervision til plejefamilien.
- Herudover er det Socialtilsynet - altså den kommune, som på et hvert tidspunkt varetager socialtilsynet - der foretager det løbende driftsorienterede tilsyn med den enkelte godkendte plejefamilie.

Der er i den forbindelse i lov om socialtilsyn § 12, stk. 2, fastsat særlige bestemmelser om de enkelte tilbuds, herunder plejefamiliers, oplysningspligt overfor Socialtilsynet, hvorefter plejefamilien har pligt til at give tilsynet de oplysninger, som er nødvendige for, at de driftsorienterede tilsyn kan gennemføres.

Også i forbindelse med det løbende driftsorienterede tilsyn vil der normalt af Socialtilsynets medarbejdere, blive stillet spørgsmål til de enkelte plejeforældres eventuelle eksterne erhvervsarbejde, herunder egentlig arbejdstid, navne, fødselsdatoer, køn mv. på familiens egne børn, både hjemme- og udeboende, spørgsmål til,

hvorvidt der i perioden er fraflyttet plejebørn og endvidere klart spørgsmål af personfølsom karakter bl.a. vedrørende medicinforbrug, alkoholvaner, dødsfald i familien, men også oplysning om, hvorvidt der i den forløbne periode er sket ændringer i plejeforældrenes ansættelsesmæssige forhold, herunder eksempelvis i form af mistet arbejde, nyt arbejde, ændret arbejdstid mv.

I samme forbindelse vil der tillige blive indhentet oplysninger om de til en hver tid eksisterende plejeforhold knyttet til plejefamilien, herunder navne, cpr.nr., dato for indflytning af børn, angivelse af den anbringende kommune samt aflønning, typisk ved angivelse af antallet af plejevederlag.

3. Oplysningspligt efter loven:

Socialtilsynslovens § 12 indeholder som nævnt særlig hjemmel for Socialtilsynets indhentelse af oplysninger fra de af Socialtilsynets godkendelseskompetence omhandlede tilbud, i § 12, stk. 1 hjemmel til indhentelse af faglige, organisatoriske og økonomiske oplysninger om tilbuddet i forbindelse med godkendelsen af tilbud og i § 12, stk. 2, fastslås den oplysningspligt, som godkendte tilbud, herunder plejefamilier, dels af egen drift og dels efter anmodning har pligt til under godkendelsen at give Socialtilsynet.

Det er efter min opfattelse ganske åbenbart, at Socialtilsynet efter de bestemmelser vil have hjemmel til at indhente oplysninger af den karakter, som er omfattet af anmodningen ovenfor under pkt. 1 i forbindelse med en ansøgning om godkendelse. Da godkendelsen sker efter ansøgning, jf. forvaltningslovens § 34 om ansøgningssager, vil plejefamilien under alle omstændigheder selv kunne styre, hvilke oplysninger, man ønsker at give, men med forbehold for, at dette kan lede til afslag på godkendelse.

Det er ligeledes uproblematisk, at den enkelte plejefamilie som udgangspunkt efter godkendelse vil kunne have pligt til at oplyse om ændringer i de samme oplysninger af egen drift efter bestemmelsen i stk. 2, særligt nr. 1.

Spørgsmålet her er imidlertid, om også en anbringende kommune har hjemmel/ret til at indhente tilsvarende oplysninger hos plejefamilien.

Jeg skal for det første henvide til, at baggrunden for indsættelsen af bestemmelsen i socialtilsynslovens § 12 netop har været at præcisere tilbuddenes forpligtelse til at afgive oplysninger hertil - og tilsynenes ret til selv at indhente oplysningerne - og herunder tillige konkret give hjemmel til indhentning/videregivelse uanset indholdet af persondatalovens §§ 5-7 (og § 8).

Uden en sådan bestemmelse ville indhentelsen for det første alene kunne ske efter persondatalovens regler og der ville - da tilbuddene, herunder familieplejerne, er private - i hvert fald som udgangspunkt ikke foreligge nogen pligt for tilbuddene til at udlevere disse oplysninger.

Med hensyn til den anbringende kommune er der i retssikkerhedslovens § 11 a, fastlagt en række situationer, hvor bl.a. personer m.v., der udfører opgaver for det offentlige, er pålagt oplysningspligt over for den sociale myndighed. Oplysningspligten er typisk rettet mod oplysninger, der tjener til at belyse den enkelte sociale personsag, og kræver som udgangspunkt samtykke fra den pågældende borger, oplysningerne vedrører. Der er, som jeg ser det, ikke i disse bestemmelser særskilt hjemmel til at kræve udlevering af de her omhandlede oplysninger.

Uanset om det efter en nærmere bedømmelse vil være lovligt og berettiget efter persondatalovens bestemmelser for den anbringende kommune at behandle de omhandlede oplysninger om andre anbragte børn/unge, aflønning m.v. vil selve pligten til at give disse oplysninger til kommunen under ingen omstændigheder kunne følge af persondataloven.

Jeg skal samtidig generelt tilkendegive, at det i øvrigt er ganske tvivlsomt, om det under nogen omstændigheder vil forfølge et sagligt formål, at en anbringende kommune generelt indhenter oplysning om andre anbragte børns/unges navne, problemstillinger eller andet, som kommuner, der tilfældigvis har anbragt børn eller unge i samme tilbud, ikke har noget ansvar over for, jf. bl.a. persondatalovens § 8, stk. 1. Det er efter min opfattelse også åbenbart, at der kan være begrænsninger i adgangen til at behandle - og dermed overhovedet indhente - en række af de omhandlede oplysninger også efter de øvrige personretlige principper i §§ 5-7. Der kan tillige gælde forskellige supplerende pligter, herunder til at indhente samtykke fra den borger, en oplysning - f.eks. om en anbringelse - vedrører samt til ved indhentelsen at klargøre formålet med oplysningerne.

Men uanset i hvilket omfang indhentelsen isoleret set vil kunne være lovlig efter persondatalovens regler, vil dette som nævnt ikke i sig selv indebære nogen pligt for familieplejerne til at afgive oplysningerne. En sådan oplysningspligt vil - som i tilfældet med socialtilsynene - skulle følge af lov og findes som nævnt ikke vedrørende de omhandlede oplysninger.

Jeg har endelig afslutningsvis overvejet, om oplysningerne vil kunne kræves som integreret led i kontraktforholdet mellem familien og den anbringende kommune. Det er i den forbindelse udgangspunktet, at der i hvert fald kun vil kunne være pligt til at oplyse om forhold, der er relevante for den anbringelse, der er aftalt med anbringende kommune og selvfølgelig begrænset af både persondatalovens bestemmelser, familieplejerens tavshedspligt m.v.

Med hensyn til i hvilket omfang (en i øvrigt lovlig) vægring mod at udlevere oplysninger vil kunne sanktioneres ved opsigelse af kontrakten med den pågældende familiepleje bemærkes endelig, at da familieplejeren jo ikke er omfattet af noget generelt afskedsvarn,

vil sidstnævnte spørgsmål alene kunne rejses ved indsigelse om, at der foreligger et brud på det almindelige offentligretlige krav om saglig forvaltning.

Det er min opfattelse, at hvis den manglende udlevering af oplysninger angives som reel begrundelse, vil det næppe kunne anses for sagligt at sanktionere dette med opsigelse, endsige ophævelse af kontrakten.

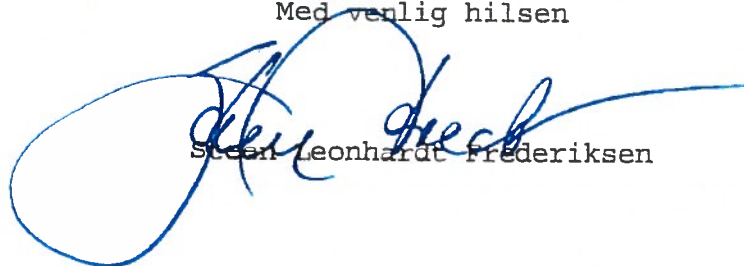
Jeg skal endelig afslutningsvis gøre opmærksom på, at Socialtilsynene i et vist omfang og i bestemte situationer kan have ret til at underrette andre myndigheder, herunder også anbringende kommuner, jf. lov om socialtilsyn § 10, stk. 1, hvorefter

"Hvis socialtilsynet bliver opmærksomt på bekymrende forhold i et tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 1-3, skal socialtilsynet underrette de kommuner, som har ansvar for de enkelte borgeres ophold i tilbuddet i henhold til lov om social service, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, når disse borgere kan blive berørt."

Det er derfor ikke egentlige vandtætte skotter informationsmæssigt mellem myndighederne, men det er åbenbart, at den omhandlede underretningsadgang ikke vil kunne benyttes til generelt at videregive oplysninger af den karakter, som er omfattet af Syddjurs kommunes anmodning, fra tilsyn til kommunen.

Såfremt der er spørgsmål til ovenstående eller behov for en drøftelse, står jeg til rådighed, idet jeg i øvrigt gerne hører, hvorvidt jeg skal foretage videre i sagen.

Med venlig hilsen

Steen Leonhardt Frederiksen